
ÅRRHANE

Släkten har beskrivits av Elgenstierna i SAÄ, band 9 (1936), av Sigurt Pira i Tranås-Posten 1934 och i diverse inlägg på Anbytarforum.

Den 14 april 1480 utfärdade Sten Sture dä frälsebrev för Peder Mattsson (Orrhane) med "en svart orrhane på en grön tuva och ett blått fjäll" som släktvapen.

Den 21 juni 1608 adlades fogden Gullbrand Olofsson (Årrhane), som övertog ett av sin farmors broder Hampus Lande ("i landet") brukat vapen, visande "tre svarta orrhanar på var sin halva försilvrade lilja i guldfält".

De olika vapensköldarna tas av Pira till intäkt för att de båda "orrhannarna" ine kan ha varit släkt, men är det så säkert?

Pira menar, att Peder Mattsson var identisk med en väpnare med samma namn i Rävänäs, en gård som han placerar "nära Bråviken, i Björkekinds härad", men som enligt lantäteriets internetkarta har legat i Annerstads sn, Sunnerbo hd, vid Bolmens sydöstra strand. Den av Pira angivna lokaliseringen stämmer däremot på gården Ravnäs, där Gullbrand Olofssons svärmor Margareta Trulsdotter föddes år 1534!

Identifieringen av de tidigare generationerna Årrhane innehåller därför flera oklarheter. Trots skillnaderna visar sköldemärkena så stora likheter, att en frändskap mellan deras bärare förefaller trolig. Visserligen kan gårdsnamnet Rävänäs ha förekommit både i Sunnerbo och Björkekind och på den senare platsen förvanskats till Ravnäs, men i så fall blir det svårt att undgå tanken, att Gullbrand var släkt med med sin hustru och hennes syskon.

Gullbrand Olofsson Årrhane

Gullbrand Årrhanes vapen.

Gullbrand Olofsson torde ha varit född omkring 1547 i Östergötland. Han var kammardräng (pege) hos drottning Gunilla (Bielke, Johan III:s gemål). Han deltog 1587 i Erik Brahes legation vid valet av Sigismund till Polens kung. Den 18 februari 1596 tillträdde han befattningen som fogde i änkedrottning Gunillas finsak livgeding. Samma år fick han av änkedrottningen i förläning fyra skatte- och två kronohemman i Ulfsby socken (har ej kunnat identifieras). 1597 blev han fogde över hertig Johans (Johan III:s år 1589 födde son?) furstendöme i Finland och torde då ha bott på Björneborgs slott.

1604-05 var han fogde i Kinda och Ydre härad i Östergötland.

Gullbrand Olofsson gifte sig (troligen på 1590-talet) med Karin Pedersdotter Kåse, född 1567 i Öjhult, Pjätteryd, odh blev därmed svåger till förf:s ana Märit Pedersdotter Kåse. Från detta gifte är flera barn mer eller mindre väl kända.

Olof Gullbrandsson

Den äldste sonen i familjen bör rimligen ha haft farfaderns namn, men övriga data saknas eller är osäkra. En uppgift om giftermål med Anna Olofsdotter, änka efter Bengt Grijs, saknar patronymikon och kan därför avse en annan person.

Gullbrand Gullbrandsson Årrhane

Denne saknas hos Elgenstierna men nämns av Pira och skall ha bevisat riksdagen 1650 som 'Gulbran Århane' och 1670 ägt jord i Alarp, Asby sn i Ydre hd. Namnet kan vara en förenkling av 'Gullbrandsson' och mannen identisk med brodern Herman.

Johan Gullbransson

Denne saknas hos Pira, men anges av Elgenstierna som född omkring 1604, ha avancerat till kaptenlöjtnant innan han stupade vid belägringen av Wolgast 1630.

Uppgifter om ev. familj saknas, men han kan vara farfar till Katarina Knutsdotter *Årrhöna* som var gift med länsman Jon Torsson dy i Högastråten, Åker, i dennes tredje gifte. Hennes far skall nämligen ha hetat Knut Jönsson, vilket kan vara en omskrivning av Knut Johansson.

Tor Hök och Katarina Årrhöna skrev ett testamente, som uppvisades vid tinget och bevitnades av häradshövding Daniel Dreffling och notarien Sven Bergman.

Herman Gullbrandsson Årrhane

Denne är den ende son som ingen forskare har ifrågasatt. Han föddes den 4 mars 1604, sannolikt pp Björneborgs slott och dog den 6 december 1671 i Alarp, Asby sn (Sånna). Begravd 1671 i Säby k:a, (utanför Tranås). Genom gifte erhöll han Gåpenäs i Säby sn (F) 1631. Gåpenäs, numera Åbonäs, brann ned 1659 och såldes följande år för 1000 rd. sp. till

Hans Georg Mörner. Men han hade redan sålt gården till Patrik Patkull (d.1686) för 900 rd. sp. varav 700 var betalda. Då Patkull hotade med åtal för tvesalu avstod Mörner från köpet mot att han fick sina kostnader ersatta. Han bördade säteriet Locknevi för sin sons räkning (GH 1661 2/9) samt även Alarp och Hult i Asby sn då sonens maka gifte sig med en ofrälse.

Herman Gullbrandsson var gift med Anna Eriksdotter, dotter till hovjunkaren Erik Eriksson (Ulf av Horsnäs) och Märta Mattsdotter Kåfle. De hade sönerna Gullbrand (~1628-1659), kornett och gift med Gunilla Andersdotter (Bröms) och Erik, gm Elisabet Normand, samt döttrarna Karin, gm Peder Larsson (Björnram), Beata (f 1634) och Brita (f 1636).

Endast Gullbrands ättlingar är närmare utforskade. Sonen Anders Hermansson Årrhane var fänrik vid Kalmar regemente och gift med Agneta Jonasdotter (Lejonram till Locknevi). De hade sönerna Gullbrand och Karl samt döttrarna Anna, Kristina, Ulrika och Vendela.

Utöver dessa söner hade Gullbrand Årrhane och Karin Kåse tre döttrar:

Anna Gullbrandsdotter, gm länsman Bøjre Petersson.

Beata Gullbrandsdotter gm junkern Per Gustafsson Stråle af Ekna.

Margareta Gullbrandsdotter, gm löjtnanten Erik Larsson.

Bilagor:

[Kartor](#) Rövanäs, Ravnäs, Åbonäs

[Stamtavell](#) / stamtavla för Gullbrand Olofsson Årrhane

[Familjen Hök](#) och [testamentet](#) i Högastråten